

संपादकीय...

संपादक

दिपक मोरेश्वर नाईक

शेतकऱ्यांचे ‘देवाभाऊ’

सप्टेंबरमधील अतिवृष्टी आणि महापुरामुळे उद्बस्त झालेल्या शेतकऱ्यांना मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी तातडीने मदतीचा हात दिला. ३२ हजार कोटींच्या ऐतिहासिक पॅकेजमधून शेतकऱ्यांच्या खात्यात थेट आर्थिक मदत जमा होणार आहे.

सप्टेंबर महिन्यात राज्याच्या काही भागांत झालेल्या अतिवृष्टीमुळे शेतकऱ्यांचे प्रचंड नुकसान झाले. सोयाबीनसारखी हाताशी आलेली नगदी पिके अतिवृष्टीमुळे, महापुरामुळे भुईसपाट झाली. गाई-म्हशी यांसारखी शेतकऱ्यांना जोडधंद्याचा आधार देणारी जनावरे महापुरात वाहून गेली. अचानक आलेल्या महापुरामुळे घरात पाणी शिरून हजारो लोकांचे संसार वाहून गेले. हजारो शेतकऱ्यांची जमीन अक्षरशः खरवडून निघाली. या अस्मानी संकटामुळे राज्यातील शेतकरी हतबल झाला. मोट्या कष्टाने घेतलेली पिके नष्ट झाल्यामुळे ‘उद्या खायचे काय’, असा प्रश्न शेतकऱ्यांपुढे निर्माण झाला. संकटात सापडलेल्या महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांना पंतप्रधान नरेंद्र मोदी आणि मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या मदतीचा आधार दिसत होता. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी शेतकऱ्यांना तत्काळ मदत म्हणून २२०० कोटींचा निधी तातडीने केल्या. केंद्र सरकारकडे नुकसानीची माहिती घेऊन मदतीसाठी प्रस्ताव सादर करण्याची विशिष्ट प्रक्रिया असते. ही प्रक्रिया पूर्ण करेपर्यंत बराच वेळ लागला असता. त्यामुळे देवेंद्र फडणवीस यांनी तातडीने सुमारे ३२ हजार कोटींचे मदतीचे पॅकेज जाहीर केले. अनेक अर्थांनी शेतकऱ्यांना जाहीर केलेली ही मदत ऐतिहासिक आहे. देशात आजवर कोणत्याच सरकारने संकटात सापडलेल्या शेतकऱ्यांना एवढी मदत दिली नव्हती. राज्य सरकारची मदत कोणत्याही परिस्थितीत दिवाळीपूर्वी शेतकऱ्यांच्या खात्यात जमा होईल, या दृष्टीने देवेंद्र फडणवीस यांनी नियोजन केले आहे. हे मत पॅकेज जाहीर करताना मुख्यमंत्री फडणवीस यांनी शेतकऱ्यांना झालेल्या नुकसानीचा विविध अंगांनी बारकाईने विचार केला आहे. महाराष्ट्राच्या निर्मितीनंतर प्रथमच शेतकऱ्यांना अतिवृष्टी आणि महापुराच्या रौद्र आपत्तीला तोंड द्यावे लागत आहे. अतिवृष्टी आणि महापुरामुळे ६८ लाख हेक्टरवरील पिकांचे नुकसान झाल्याचा प्राथमिक अंदाज आहे. राज्यातील २९ जिल्हे, २५३ तालुक्यांतील शेतकऱ्यांना अतिवृष्टी आणि महापुराचा फटका बसला आहे. शेतजमीन वाहून जाणे, घरादारात पाणी शिरून संपूर्ण संसार वाहून जाणे अशा पद्धतीचे संकट महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांनी प्रथमच अनुभवले आहे. या संकटाची व्यापकता लक्षात घेऊन मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी मदतीचे पॅकेज तयार केले आहे. त्यामुळेच राज्यातील शेतकऱ्यांसाठी देवेंद्र फडणवीस हे खऱ्या अर्थाने ‘देवाभाऊ’ ठरले आहेत, असे म्हणण्याशिवाय तरणोपाय नाही. देवेंद्र फडणवीस यांच्या २०१४ पासूनच्या मुख्यमंत्रीपदावरील कारकीर्दीचा आढावा घेतला असता फडणवीस हे राज्यातील बळीराजाचे तारणहार असल्याचे सिद्ध झाले आहे. राज्य सरकारच्या पॅकेजअंतर्गत कोरडवाहू, बागायती आणि फळबागा असलेल्या जमिनींच्या नुकसानीपोटी वेगवेगळ्या प्रमाणात थेट आर्थिक मदत दिली जाणार आहे. कोरडवाहू शेतकऱ्यांना १८ हजार ५०० रुपये प्रति हेक्टर याप्रमाणे मदत केली जाणार आहे. हंगामी बागायती पिकांना हेक्टरी २७ हजार ५०० रुपये, तर बागायती शेतकऱ्यांना ३२ हजार ५०० रुपये प्रति हेक्टर याप्रमाणे अर्थसहाय्य केले जाणार आहे. हे अर्थसहाय्य शेतकऱ्यांच्या थेट बँक खात्यात जमा होणार आहे. यामुळे त्यासाठी शेतकऱ्यांना सरकारी अधिकारी, लोकप्रतिनिधींच्या दारापुढे जाण्याची आवश्यकता नाही. ज्या शेतकऱ्यांनी पीक विमा काढलेला आहे अशा शेतकऱ्यांना तसेच पूर्ण नुकसान झालेल्या शेतकऱ्यांना आणखी १७ हजार रुपयांची अतिरिक्त मदत केली जाणार असल्याचे फडणवीस सरकारकडून स्पष्ट करण्यात आले आहे. याचा अर्थ फडणवीस सरकारकडून कोरडवाहू शेतकऱ्यांना प्रति हेक्टर ३५ हजार रुपये, तर बागायतदार शेतकऱ्यांना प्रति हेक्टर ५० हजार रुपये एवढी मदत केली जाणार आहे. शेती नुकसानीसाठी १८ हजार कोटी रुपयांचा निधी राज्य सरकारने जाहीर केला आहे. अनेक ठिकाणी अतिवृष्टीमुळे जमीनच वाहून गेल्याचे प्रकार घडले आहेत. ज्यांची जमीन खरवडून गेली आहे अशा शेतकऱ्यांना ४७ हजार रुपये प्रति हेक्टर या प्रमाणात मदत केली जाणार आहे. त्याचबरोबर मनरेगा योजनेच्या माध्यमातून जमीन खरवडून गेलेल्या शेतकऱ्यांना तीन लाख रुपये प्रति हेक्टर अतिरिक्त मदत दिली जाणार आहे. अतिवृष्टी आणि महापुरामुळे अनेकांच्या विहिरी गाडल्या गेल्या आहेत. अशा शेतकऱ्यांना गाडलेल्या विहिरीसाठी ३० हजार रुपये मदत केली जाणार आहे. महापुरामुळे रस्ते, पूल, विजेचे खांब यासारख्या पायाभूत सुविधांचे प्रचंड प्रमाणात नुकसान झाले आहे. नुकसान झालेल्या पायाभूत सुविधांच्या दुरुस्तीकरिता १० हजार कोटींचा निधी जाहीर करण्यात आला आहे. वाहून गेलेल्या दुभत्या जनावरांसाठी ३७ हजार ५०० रुपये प्रति जनावर, ओढकाम करणाऱ्या जनावरांसाठी ३२ हजार रुपये प्रति जनावर, कुक्कुट पालनाचा जोडव्यवसाय करणाऱ्या शेतकऱ्यांना प्रति कोंबडी १०० रुपये या पद्धतीने मदत केली जाणार आहे. महापुरामुळे अनेकांच्या घरांची पडझड झाली. काही ठिकाणी घरे पूर्णपणे उद्बस्त झाली. अशी घरे केंद्र सरकारच्या पंतप्रधान आवास योजनेतर्गत नव्याने बांधली जाणार आहेत. फळबागायतदारांना हेक्टरी २७ हजार रुपयेप्रमाणे मदत केली जाणार आहे. महापुरामुळे नुकसान झालेल्या दुकानदारांना ५० हजार रुपये एवढे अर्थसहाय्य केले जाणार आहे. दुष्काळ आणि टंचाईस्थितीमध्ये सरकारकडून ज्या सवलती दिल्या जातात त्या सर्व सवलती या संकटातही दिल्या जाणार आहेत. विद्यार्थ्यांना परीक्षा शुल्क माफी, वीज पंपांच्या नुकसानीसाठी मदत, या पद्धतीचे निर्णयही फडणवीस सरकारने जाहीर केले आहेत. नैसर्गिक संकटाच्या काळात ६५ मिलिमीटर एवढा पाऊस झाला असेल, तरच सरकारकडून अर्थसहाय्य केले जाते. ही अटही फडणवीस सरकारने यावेळी काढून टाकली आहे. शेतकऱ्यांना झालेल्या आर्थिक आणि मानसिक त्रासाची संपूर्ण भरपाई कोणतेच सरकार करू शकत नाही. तरीही देवेंद्र फडणवीस यांनी सरकारच्या माध्यमातून अधिकाधिक मदत देण्याचा प्रयत्न केला आहे. त्यामुळेच देवेंद्र फडणवीस हे राज्यातील बळीराजासाठी खऱ्या अर्थाने ‘देवाभाऊ’ ठरले आहेत. २०१७ मध्ये देवेंद्र फडणवीस यांनी छत्रपती शिवाजी महाराज शेतकरी कर्जमाफी योजना जाहीर केली होती. त्या कर्जमाफीचा फायदा गरजू शेतकऱ्यांना झाला होता. यावेळच्या संकटामुळे विरोधकांना फडणवीस सरकारवर टीका करण्यासाठी मोठे निमित्त मिळाले होते; मात्र फडणवीस सरकारने जाहीर केलेली ऐतिहासिक मदत पाहून विरोधकांची वाचा बसली आहे. कारण त्यांच्या अपेक्षेपेक्षाही मोठी मदत फडणवीस सरकारने केली आहे.

शिक्षण हक्क कायदा

२००९ : स्वातंत्र्यानंतर ६२ वर्षांनी, अनिच्छेने बनवलेला हा कायदा खासगीकरण, स्तरीकरण आणि समान शाळा पद्धतीचा नकार देऊन शिक्षण हक्क नाकारणारा ठरला. सरकारी शिक्षण व्यवस्था डबघाईस आली आणि स्तरीकरण कायम राहिले. परिणामी, आज शाळा वाऱ्यावर आहेत.

गेले काही महिने आपण शिक्षण हक्काच्या प्रश्नाची चर्चा वेगवेगळ्या संदर्भात करत आहोत. भारताच्या वर्णजाती समाजात शिक्षण हक्काचा प्रश्न किती जटिल आणि बहुस्तरीय आहे, हे समजून घेण्याचा प्रयत्न आपण केला. मनुस्मृतीच्या दंडकाप्रमाणे शिक्षण हक्क नाकारण्याचा कायदा अस्तित्वात आला. वर्णव्यवस्थेचे दंडविधान मनुस्मृतीने घडवले. वर्णव्यवस्था जन्मली, घडली, रुजली व लोकांच्या जगण्याचा भाग बनली. त्यामुळे मनुचा कायदा प्रभावीपणे अंमलगत आला. मनुस्मृतीला नाकारणारा विचार आणि कायदा अस्तित्वात आला, तरीही मनुस्मृतीचा प्रभाव आजही कायम आहे. व्यवस्था समर्थनाचा कायदा स्पष्टपणे व्यवस्था समर्थनाची भूमिका घेतो व त्याची अंमलबजावणी प्रभावी होते. व्यवस्थेला आव्हान उभे करणारे कायदे सत्ताध्याऱ्यांना नको असतात. अपरिहार्यता म्हणून कायदे करावे लागले, तर सुधारवादी किंवा प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष व्यवस्थेच्या समर्थनात कायदे तयार केले जातात. अपवादात्मक कायद्यातून पीडित जनतेला संरक्षण मिळत असले, तरी अंमलबजावणीचे प्रश्न कायम असतात.

शिक्षण हक्काचा प्रश्न समर्थन-विरोधाच्या चौकटीत काम करत राहिला आहे. १ एप्रिल २००९ ला शिक्षण हक्क कायदा संसदेने मंजूर केला व १ एप्रिल २०१० पासून अंमलबजावणीला सुरुवात झाली. या कायद्याला राजकीय, सामाजिक व न्याय व्यवस्थेची पाहवभूमी होती. अवाचीन काळात जोतीराव

शिक्षण हक्काचा प्रश्न आणि शिक्षण हक्क कायदा

फुलेंनी हंटर कमिशनला निवेदन देऊन विनामूल्य व सक्तीच्या शिक्षणाची मागणी केली. हा अवाचीन काळातील पहिला प्रयत्न होता. हंटर कमिशनने कायदा केला, परंतु शिक्षण हक्काचा कायदा केला नाही. १९११ मध्ये गोपाळकृष्ण गोखलेंनी इम्पिरिअल कॉन्सिलमध्ये प्राथमिक शिक्षण सक्तीचे करण्यासाठी विधेयक मांडले. बहुमताअभावी हे बिल फेटाळण्यात आले. त्यानंतर शाहू महाराजांनी १९१७ मध्ये ७ ते १४ वयातील मुलांसाठी शिक्षण हक्क कायदा केला. शाहू महाराजांच्या कायद्यानंतर ९२ वर्षांनी आणि स्वातंत्र्याच्या ६२ वर्षांनी शिक्षण हक्क कायदा २००९ संसदेने मंजूर केला. प्राथमिक शिक्षणाचा कायदा होण्यासाठी एवढा प्रदीर्घ काळ लागला. कायदा करणे संसदेला टाळता येत नव्हते, म्हणून शिक्षण हक्क कायदा २००९ करण्यात आला. अनिच्छेने केलेल्या कायद्याची संहिता व्यवस्था समर्थनाची बनवली गेली. अनिल सवगोपाल या कायद्याला 'शिक्षा का अधिकार' छीनने वाला कानून' म्हणतात. हा कायदा खासगीकरणाचे कायदेशीर समर्थन करतो, स्तरीकरणाला संमती देतो, समान शाळा पद्धतीला नाकारतो, राज्याला कायद्यात हस्तक्षेप करण्याची तरतूद करतो आणि ० ते ६ वयाच्या मुलांचा हक्क नाकारतो.

१९९३ ला सुप्रीम कोर्टाचा उन्नीकृष्ण निजाला जाहीर झाला. राज्यघटनेच्या ४५व्या कलमाचा आधार घेऊन सुप्रीम कोर्टाने हा निकाल दिला. या निकालाने ०-१४ वयापर्यंतच्या

मुलांचा शिक्षण हक्क संरक्षित केला होता. उन्नीकृष्ण निकाल सत्ताध्याऱ्यांना स्वीकारायचा नव्हता, म्हणून २००९ ला ८६ वी घटनादुरुस्ती करण्यात आली. ८६ व्या घटनादुरुस्तीने ० ते ६ वयातील विद्यार्थ्यांना शिक्षण हक्कातून वगळले व ६ ते १४ वयातील मुलांचा कायद्यात समावेश केला. २००९ मध्ये भारतात ० ते ६ वर्षांची १७ कोटी मुले होती. ० ते १४ वर्षांपर्यंत हक्क देणारा कायदाही अपूर्णच राहिला असता. जगभर ज्ञान, विज्ञान, तंत्रज्ञानाचा शोध लागत असताना किमान १२वीपर्यंत हा हक्क देणे गरजेचे होते. उच्च शिक्षणातील ज्ञान व्यवहारात हस्तक्षेप करण्याची संधी मिळाल्याशिवाय शिक्षणाचा हक्क प्रस्थापित होत नाही, ज्याची हमी कायद्याने नाकारली. या कायद्यात अनेक चलाख्या करून शिक्षण हक्क देत असल्याचा आभास निर्माण केला.

२००९ पूर्वी शिक्षणात खासगीकरण अस्तित्वात आले होते, परंतु खासगीकरणाला कायदेशीर स्वरूप प्राप्त झाले नव्हते. या कायद्याने खासगी शाळेत दुर्बळ व वर्चित घटकांसाठी २५ टक्के आरक्षणाची तरतूद करून खासगीकरणाला कायदेशीर मान्यता मिळवून दिली. 'दुर्बळ व वर्चित' शब्दाचा वापर शोषणाचे कारण व तीव्रता दडवण्यासाठी केला जातो. या कायद्यानेही तेच केले. २५ टक्के आरक्षणातून सत्ताध्याऱ्यांनी तीन गोष्टी साध्य केल्या : १) उच्च जातवर्गाच्या हितसंबंधांच्या शिक्षण धोरणाचा पुरस्कार केला. २) भारताने

१९९१ ला उदारीकरणाचे (खाउजा) धोरण स्वीकारले. त्या धोरणाला बळकटी देण्यासाठी सरकारी शिक्षण व्यवस्थेला कमजोर करून शिक्षणाच्या खासगीकरणाला बळकट केले. ३) बाजारीकरणाला प्रोत्साहन मिळण्यासाठी कॉर्पोरेट सेक्टरला आवश्यक मनुष्यबळ तयार करण्याची मुभा दिली. या व्यवस्थेने शिक्षण क्रयवस्तू बनवली. उच्च जातवर्गाची क्रयशक्ती असल्यामुळे ते या बाजारात टिकू शकत होते. इतरांसाठी मोडकळीस आलेली सरकारी शिक्षण व्यवस्था उपलब्ध करून दिली. शिक्षण हक्क कायद्याने एका बाजूला हक्क दिल्याचा आभास निर्माण केला, दुसऱ्या बाजूला शिक्षण क्रयवस्तू केली व तिसऱ्या बाजूला सरकारी शिक्षण डबघाईस आणले.

शिक्षणाचे स्तरीकरण व खासगीकरण अस्तित्वात असल्यास शिक्षणाचे सार्वत्रिकीकरण साध्य करता येत नाही. असे असताना शिक्षण हक्क कायदा खासगीकरण व स्तरीकरणाचे समर्थन करतो. २००९ पर्यंत टोकाचे स्तरीकरण शिक्षणात अस्तित्वात आले होते. या रचनेने प्रवेशपात्र विद्यार्थी वेगवेगळ्या स्तरांत विभागले गेले; समान लेखले गेले नाहीत. सामाजिक वास्तवाचे हे प्रतिबिंब शिक्षण व्यवस्थेत काटेकोरपणे अंमलात आणले गेले, परंतु कायद्याने याची दखल घेतली नाही. उलट, स्तरीकरणाची रचना कायम ठेवणारी भूमिका घेतली. ढोबळमानाने भारत सरकार आणि राज्य सरकारच्या

शाळांमध्ये स्तरीकरण आहे. या वर्गीकरणातील स्तरीकरणाचे वास्तव लक्षात घेतल्यास बहुपदरी स्तरीकरण असल्याचे दिसून येते. रेल्वे शाळा, सैनिक शाळा, वायुसेना विभागाच्या शाळा, नवोदय विद्यालय इत्यादी शाळा अस्तित्वात आल्या आहेत. या शाळांचे केवळ नाव व विभाग वेगळे आहेत असे नाही, तर या शाळांच्या भौतिक सोयी, सांस्कृतिक व शैक्षणिक स्तर वेगवेगळे आहेत. केंद्रीय कार्यालयातील शिपाईंपासून ते प्रथम श्रेणी अधिकाऱ्यांपर्यंत कर्मचारी गट या शाळांमध्ये विभागलेला असतो. राज्यातील शाळांची स्थिती याहून बिकट आहे. राज्य सरकारच्या शाळा, महानगरपालिका, जिल्हा परिषद, नगरपालिका, ग्रामपंचायत, आश्रमशाळा, मुलींची शाळा इत्यादी शाळा अस्तित्वात आहेत. या शाळांच्या स्तरीकरणाचे सूक्ष्म निरीक्षण केल्यास केंद्रीय शाळेच्या तुलनेत राज्य सरकारच्या शाळांचे स्तर खालावलेले व बहुस्तरीय आहेत. हे खालावलेले स्तर खालून वरपर्यंत श्रेणीबद्ध आहेत. ग्रामपंचायत, आश्रमशाळेचा स्तर सर्वाधिक खालावलेला दिसतो. ग्रामपंचायतीपासून महानगरांपर्यंतच्या राज्य

सरकारच्या शाळेतही स्तरीकरण आहे, परंतु हे स्तरीकरण टोकाचे नाही. या शाळांमध्ये शिकणारा समाजगट भिन्न असला, तरी त्यांच्या सामाजिक-आर्थिक स्तरांत साप्य आहे. हा उत्पादक व श्रमिक वर्ग आहेत. विविध जातींमधील मध्यम व उच्चवर्गीय या शाळांकडे फिरकत नाहीत. त्यांनी खासगी शाळा स्वीकारून आपला स्तर वेगळा ठरवलेला आहे. ही आजची स्थिती २००९ ला अस्तित्वात आली होती, तरी शिक्षण हक्क कायद्याने समान शाळा पद्धतीचा पुरस्कार केला नाही; स्तरीकरणाला संमती दिली.

शालेय व्यवस्थापन समितीने शाळा लोकांची केली व लोकांवर सोपवली. शिक्षण हक्कांच्या अज्ञानामुळे शाळा लोकांची झाली नाही. लोकांवर सोपवल्यामुळे सरकारचीही राहिली नाही. आज ती वाऱ्यावर आहे, तिचा कोणी वाली नाही.

दिबांचे नाव देण्यात गाडे कुठे अडते आहे!

मोठ्या दिमाखात नवी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळाचे बुधवारी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी उद्घाटन केले. दृष्ट लागवा असा हा उद्घाटन सोहळा झाला. या विमानतळामुळे नवी मुंबईचे महत्त्व प्रचंड वाढले आहे, शिवाय मुंबईच्या विमानतळाला पर्याय उभा राहिल्याने मुंबईवरील ताणदेखील कमी पडणार आहे. त्यामुळे या विमानतळाचे सर्वांनीच स्वागत केले आहे. जवळपास तीन दशकांपासून या विमानतळाची चर्चा होती. सुरुवातीला याचा पनवेल विमानतळ असा उल्लेख केला जात असे. त्यानंतर नवी मुंबई विमानतळ असा उल्लेख झाला. मात्र, या विमानतळाला लोकनेते दि. बा. पाटील यांचे नाव देण्याची स्थानिकांची मागणी आहे. पाच वर्षांपासून त्यासाठी नवी मुंबई, उरण, पनवेल तसेच ठाणे, पालघरमधील आगरी-कोळी आणि ओबीसी समाज संघर्ष करत आहे. त्यामुळे विमानतळ उद्घाटन सोहळ्यात विमानतळाला दिबांचे नाव केव्हा देणार, याची सर्वांना उत्सुकता लागली होती. मात्र, दुर्दैवाने महाराष्ट्राचे दोन्ही उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे आणि अजित पवार तसेच हवाई नागरी उड्डाणमंत्री राम मोहन नायडू आणि राज्यमंत्री मुरलीधर मोहोळ या सर्वांना लोकनेते दि. बा. पाटील यांचा विसर पडल्याचे दिसून आले. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी नुसता उल्लेख केला. मात्र, ज्या नेत्यांचे नाव देण्याची मागणी पाच वर्षे होत आहे, ज्यासाठी आंदोलन होत आहे, सरकार सकारात्मक आहे असे दाखवते तरीही त्यांचे नाव देण्याबद्दल कोणताही स्पष्ट उल्लेख महाराष्ट्रातील नेत्यांनी केला नाही, हे नक्कीच भूषणावह नाही.

दि. बा. पाटील यांच्यामुळे महाराष्ट्रात साडेबारा टक्के धोरण मंजूर झाले. शेतकऱ्यांच्या संपादित जमिनीच्या मोबदल्यात त्यांना साडेबारा टक्के भूखंड देण्यासाठी दि. बा. पाटील यांनी लढा उभारला होता. सिडकोच्या माध्यमातून नवी मुंबईची पायाभरणी होत असताना प्रकल्पप्रस्त शेतकऱ्यांसाठी दिबांनी दिलेला लढा ऐतिहासिक आणि निर्णायक होता. त्याकाळी सिडकोने शेतकऱ्यांच्या जमिनी घेतल्यानंतर योग्य मोबदला दिला नव्हता. याविरोधात ठाणे जिल्हा, पनवेल आणि उरण तालुक्यातील स्थानिकांमध्ये संतापाची लाट उसळली होती. या संतापाला

दिबांनी योग्य दिशा देऊन लढा उभारला होता. या लढ्यात पाच शेतकऱ्यांना होतात्यय पत्करावे लागले होते. अत्यंत अभ्यासू, स्पष्ट वक्ते आणि मुख्य म्हणजे भ्रष्टाचारापासून दूर अशी दि. बा. पाटील यांची प्रतिमा होती. त्यांनी आयुष्यभर प्रकल्पग्रस्त, शेतकरी, कष्टकरी आगरी आणि कोळी समाजाच्या तसेच ओबीसींच्या हक्कांसाठी आयुष्य वेचले. त्यामुळेच नवी मुंबई आकारास येत असताना स्थानिकांना त्यांचे हक्क मिळवून देण्यात, त्यांना ताठ मानेने जगवण्यात दिबांची भूमिका महत्त्वाची राहिली आहे. दि. बा. पाटील आमदार, खासदार होते. मात्र, त्यांनी कधीही स्वहित पाहिले नाही. साधी राहणी आणि उच्च विचाराचे ते नेते होते. म्हणूनच त्यांना लोकनेते म्हटले जाते. अशा या लढवऱ्या नेत्यांचे नाव नवी मुंबई विमानतळाला द्यावे, अशी मागणी अनेक वर्षे होत आहे. विशेष म्हणजे महाविकास आघाडीचे सरकार जाता जाता त्यांनी लोकनेते दि. बा. पाटील यांचा नावाला मंजुरी दिली तर त्यानंतर जून २०२२ मध्ये आलेल्या शिंदे-फडणवीस सरकारनेही दिबांच्या नावाला मंजुरी देत केंद्राकडे प्रस्ताव पाठवला होता. म्हणजे केंद्र सरकारकडे जमिनीच्या मोबदल्यात त्यांना साडेबारा टक्के भूखंड देण्यासाठी दि. बा. पाटील यांनी लढा उभारला होता. सिडकोच्या माध्यमातून नवी मुंबईची पायाभरणी होत असताना प्रकल्पप्रस्त शेतकऱ्यांसाठी दिबांनी दिलेला लढा ऐतिहासिक आणि निर्णायक होता. त्याकाळी सिडकोने शेतकऱ्यांच्या जमिनी घेतल्यानंतर योग्य मोबदला दिला नव्हता. याविरोधात ठाणे जिल्हा, पनवेल आणि उरण तालुक्यातील स्थानिकांमध्ये संतापाची लाट उसळली होती. या संतापाला

केला नाही. या संपूर्ण कार्यक्रमात उल्लेखनीय बाब म्हणजे एकट्या पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी लोकनेते दि. बा. पाटील यांचा आदराने उल्लेख केला. महाराष्ट्र पुत्र लोकनेते दि. बा. पाटील यांची आठवण काढत त्यांनी समाज आणि शेतकऱ्यांसाठी सेवाभावाने काम केल्याचे कौतुक केले. मात्र, त्यांनीही विमानतळाला दिबांचे नाव देण्याबाबत काहीही उल्लेख केला नाही. एकूणच नवी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळात उद्घाटनाच्या कार्यक्रमात दिबांचा विसर पडल्याने स्थानिकांचा संताप आता अनावर झाला आहे. सरकारने किमान दि. बा. पाटील यांचे नाव विमानतळाला केव्हा दिले जाईल, हे सांगायला हवे होते. मात्र, ज्या भूमीत आले त्याच भूमीच्या नायकाचा सर्वांना विसर पडला. यामुळे स्थानिक दुखावले गेले आहेत. कार्यक्रमानंतर याबाबत नाराजी व्यक्त करण्यात आली. राज्य आणि केंद्र सरकार लोकभावनेशी खेळत असल्याचा आरोप स्थानिकांकडून केला जात आहे. याकडे सरकारने गांभीर्याने पाहायला हवे. दिबांचे नाव विमानतळाला देण्यासाठी पाच वर्षे संघर्ष सुरू आहे. प्रत्यक्षात सच्चा तीन वर्षांपासून सकारात्मक आहोत, असे सरकार सांगते. मग नाव देण्यात दिरंगाई का, याचे उत्तर दिले जात नाही आणि उद्घाटनाची तारीख जवळ आल्यानंतर तांत्रिक कारणामुळे तीन महिने लागतील, असे मुख्यमंत्री संघर्ष समितीला सांगत असतील तर यातून काय मेसेज लोकांपर्यंत जातो, याचा सरकारने विचार करण्याची गरज आहे. इतका भव्यदिव्य उद्घाटन समारंभ होऊनही नवी मुंबई विमानतळाला दिबांचे नाव देण्यात गाडे कुठे अडते आहे!

आखाती देशांची ‘अरबी’ चिंता

सौदी अरेबियाची राजधानी रियाध येथे दोन आठवड्यांपूर्वी एक आगळं प्रदर्शन भरलं होतं. ते होतं, अरबी अक्षरांचं. आपली संस्कृती, वारसा आणि अस्मिता दृढ करणाऱ्या या अक्षरांचं सौंदर्य जगाला दाखविणं हा यामागचा एक उद्देश. त्याचबरोबर, आपल्या भाषेकडं जगाला आकर्षित करून त्याद्वारे सांस्कृतिक पर्यटनाला चालना देणं हा दुसरा एक उद्देश. अरबी ही केवळ एक भाषा नाही; तर ती इस्लामी संस्कृतीची वाहक आहे. पवित्र कुराणाची ही भाषा संपूर्ण इस्लामी जगतासाठी एक वारसा आहे. त्याचं केवळ जतनच नव्हे, तर संवर्धन करण्याचं लक्ष्य असलेल्या सौदी अरेबियाच्या दृष्टिकोन २०३०हूनच्या अंमलबजावणीचा एक भाग म्हणूनही हे प्रदर्शन आयोजित्यात आलं होतं. अरबी भाषा ही काही सौदी अरेबियापुरती मर्यादित असलेली भाषा नाही. सौदीबरोबरच कतार, कुवेत, ओमान, बहरीन आणि संयुक्त अरब अमिराती या आखाती सहकार्य परिषदेच्या (जोसीसी) देशांमधील ती प्रमुख भाषा आहेच; परंतु २६ देशांत तिला अधिकृत भाषेचा दर्जा आहे. भाषकांच्या संख्येच्या निकषावर जगातील पाचव्या क्रमांकाची भाषा असलेली अरबी ही धमाची आणि संस्कृतीच नव्हे, तर ज्ञान-विज्ञानाची, शिक्षणाची आणि उद्योगाचीही भाषा आहे. जगभरातील चाळीस कोटींहून अधिक लोक ही भाषा जाणतात. त्यामुळे अरबीसमोर अस्तित्वाचा प्रश्न नाही; परंतु इंग्लिशचं वाढतं आकर्षण आणि अन्य देशांतून आलेले स्थलांतरित योमूदे आखाती देशांतच अरबी न बोलणाऱ्यांची वाढत असल्याची चिंता त्यांना भेडसावत आहे. त्यामुळेच भाषाविवेक प्रदर्शनाबरोबरच अरबी शिकविण्यापर्यंतचे उपक्रम तिथे राबविले जात आहेत. आखाती देशांतील स्थलांतरितांची संख्या ही तेथील लोकसंख्येच्या निम्म्याहून अधिक असून, त्यापैकी बहुतेकांना अरबी भाषा येत नाही. कामगार आणि कर्मचाऱ्यांच्या एकूण संख्येपैकी अरबी भाषक नसलेल्यांचे प्रमाण याहून अधिक आहे. एकट्या कारतमयेचे हे प्रमाण ९५ टक्के आहे! आपल्या देशांतील निम्मापेक्षा अधिक लोकसंख्येला आपली भाषा न येणं म्हणूनच ‘जोसीसी’ देशांना चिंताजनक वाटत असून, ही संख्या अशीच वाढल्यास आपली अरबी अस्मिताही धोक्यात येऊ शकते, अशी भीती तेथील काही जण व्यक्त करित आहेत. या भीतीमधे दोन ठळक कारणे आहेत. पहिलं कारण स्थलांतरित कामगारांचं आहे. स्थलांतरितांत ग्रामुख्यान दक्षिण आणि आग्नेय आशियाई देशांतील कामगार आहेत. ‘ते ज्या देशांतून आले आहेत, तेथील संस्कृतीही संपन्न आहे. आखाती देशांत आल्यावरही ते विविध उपक्रमांद्वारे आपली भाषा आणि संस्कृती स्वतःपुरता टिकविण्याचा प्रयत्न करतात. ते अरबी भाषा शिकत नाहीत; किंवा अर्धवट शिकतात. अरबी बोलताना ते आपल्या भाषांतील शब्द अरबीत घुसवतात. यामुळे अरबी भाषा दूषित होत आहे,’ असां मत तेथील काही अभ्यासक मांडात आहेत. स्थलांतरितांना अरबी शिकवितायचा अरबी संस्कृती अधिक ठळक करण्यासाठी काय करता येईल, याबाबत २०१३मध्ये सौदी अरेबियात परिषद झाली होती. आशियाई देशांतून आलेले लोक जी मोडकी-तोडकी होऊनही नवी मुंबई विमानतळाला दिबांचे नाव देण्यात गाडे कुठे अडते आहे!

मिरा-भाईंदर पालिकेचा हरित यशोगाथा सन्मान पुरस्काराने गौरव

■ **बातमी /लेख, प्रीती दिपक नाईक**

मुंबईतील बॉम्बे एक्झिबिशन सेंटर, गोरेगाव येथे १४ ऑक्टोबर रोजी आयएफएटी इंडियाकडून घनकचरा आणि सांडपाणी व्यवस्थापन विषयक भव्य प्रदर्शनाचे आयोजन करण्यात आले होते. यावेळी मिरा-भाईंदर महापालिकेला महाराष्ट्र शासनाच्या पर्यावरण आणि हवामान बदल विभागांतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या माझी वसुंधरा अभियान अंतर्गत हरित यशोगाथा सन्मान २०२५ या राज्यस्तरीय प्रतिष्ठित पुरस्काराने गौरविण्यात आले.

सेलिब्रेटिंग महाराष्ट्र क्लायमेट लीडरशिप द लोकल लेव्हल या विशेष कार्यक्रमात हा पुरस्कार वितरित करण्यात आला. मिरा-भाईंदर महापालिकेच्या वतीने आयुक्त राधाबिनोद शर्मा , उपायुक्त कल्पिता पिंपळे, कार्यकारी अभियंता शरद नानेगावकर यांनी हा सन्मान पुरस्कार स्वीकारला. तसेच, या कार्यक्रमात मिरा-भाईंदर महापालिकेच्या महिला बचत गटांच्या माध्यमातून राबविण्यात येणाऱ्या फराळ सखी उपक्रमाची माहिती आयुक्तांनी उपस्थित मान्यवरांना दिली. महिलांच्या आत्मनिर्भरतेस प्रोत्साहन देणाऱ्या या उपक्रमांतर्गत स्थानिक बचत गटांकडून तयार करण्यात आलेल्या दिवाळी फराळ वस्तूंचे आकर्षक हॅम्पस तयार करण्यात आले आहेत. आयुक्तांच्या हस्ते खासदार श्रीकांत शिंदे आणि प्रसिद्ध सिनेअभिनेत्री तथा

संयुक्त राष्ट्र संघ पर्यावरण सदिच्छा दूत दिया मिर्झा यांना फराळ सखी उपक्रमातील पदार्थ भेट म्हणून देण्यात आले.

गोरेगाव येथे आयोजित केलेल्या या प्रदर्शनात मिरा- भाईंदर महानगरपालिकेच्या वतीने घनकचरा व्यवस्थापन, सांडपाणी प्रक्रिया आणि पर्यावरण संवर्धन या विषयांवर आधारित माहितीपूर्ण आणि आकर्षक स्टॉल उभारण्यात आला होता. शहरात राबविण्यात येणाऱ्या विविध पर्यावरणपूरक उपक्रमांची माहिती, तांत्रिक सादरीकरणे आणि शाश्वत प्रकल्पांचे दस्तावेज प्रदर्शनात मांडण्यात आले. आयुक्तांनी यावेळी विविध शासकीय आणि खासगी संस्थांच्या स्टॉलना भेट देऊन नव्या तंत्रज्ञानाबाबत माहिती घेतली.

महिला स्वयंपाकीच्या मानधनात वाढ... १ नोव्हेंबरपासून अंमलबजावणी

■मुंबई। प्रतिनिधी,

कुपोषण, मातामृत्यू, बालमृत्यू आदी समस्यांचे निर्मूलन करण्यासाठी डॉ एपीजे अब्दुल कलाम अमृत आहार योजनेतर्गत सकस आहार देण्यात येतो. या योजनेतर्गत पोषण आहार आहार बनविणाऱ्या महिला स्वयंपाकीच्या मानधनात वाढ करण्याचा निर्णय राज्य सरकारने घेतला आहे. आता एक हजार रुपयांपेवजी २ हजार रुपये मानधन मिळणार असून याची १ नोव्हेंबरपासून अंमलबजावणी होणार आहे. अनुसूचित क्षेत्रातील कुपोषण, मातामृत्यू, बालमृत्यू व कमी वजनाची बालके जन्माला येणे यांसारख्या गंभीर समस्यांचे निर्मूलन करण्यासाठी राज्यातील १६ आदिवासी जिल्ह्यात एकात्मिक बाल विकास प्रकल्पांतर्गत अनुसूचित क्षेत्रातील गरीबर स्त्रिया व स्तनदा मातांना एक वेळचा चौरस आहार देण्यासाठी भारतार डॉ. एपीजे अब्दुल कलाम अमृत आहार योजना १ डिसेंबर, २०१५ पासून सुरू करण्यात आली. तसेच अनुसूचित क्षेत्र व अतिरिक्त आदिवासी उपयोगला क्षेत्रातील अंगणवाड्यांतर्गत ७ महिने ते ६ वर्ष वयोगटातील सर्व बालकांना प्रति दिन शाकाहारी मुलांना २ केली व मासाहारी मुलांना १ उकडलेले अंडे आठवड्यातून ४ वेळा म्हणजेच महिन्यातून १६ दिवस एकवेळचा अतिरिक्त आहार देण्यात येत आहे. या योजनेअंतर्गत लाभार्थी गरीबर व स्तनदा मातेसाठी एकवेळचा पोषण आहार तयार करणे व ७महिने ते ६ वर्षे वयोगटातील बालकांसाठी अंडी उकडणे इत्यादी अनुषंगिक कामासाठी दरदिवशी दोन तास कालावधी करता, प्रत्येक अंगणवाडी अंतर्गत एक महिला स्वयंपाकीची नेमणूक ग्रामसभेच्या सहायतीने आहार समितीकडून करण्यात येते व सदर महिला स्वयंपाकीसाठी अनुज्ञेय दरमहा १ हजार इतका मानधनाचा खर्च अनुसूचित क्षेत्रातील ग्रामपंचायतींना उपलब्ध करून दिलेल्या ५ टक्के अबंध निधी योजनेच्या निधीधनून अदा करण्यात येतो.

आरएमसी प्लांटवर प्रदूषण नियंत्रण मंडळाची कारवाई

■भाईंदर। प्रतिनिधी,

मिरा-भाईंदर शहरातील घोडबंदर परिसरात चालणाऱ्या रेडी मिक्स कॉंक्रीट प्लांटविरुद्ध विरोधात परिवहन मंत्री प्रताप सरनाईक यांनी पर्यावरण मंत्री पंकजा मुंडे यांचाशी केलेल्या अधिकृत पात्र व्यवहारानंतर महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ महाराष्ट्र राज्य यांच्याकडून सखोल चौकशी करण्यात आली. त्यानंतर आरएमसी प्लांटवर कठोर कारवाई करत तत्काळ बंदीचा आदेश जारी केला आहे.

सदरील आरएमसी प्लांटमधून गंभीर स्वरूपाचे वायू व ध्वनी प्रदूषण होत असल्याची तक्रार स्थानिक नागरिकांनी केली होती. ९ सप्टेंबर रोजी घोडबंदर गावातील नागरिकांकडून आरएमसी प्लांटमुळे होत असलेल्या धूळ व वायूप्रदूषणाबाबत मंडळाकडे तक्रार दाखल झाली. ११ सप्टेंबर रोजी अधिकाऱ्यांनी स्थळाची पाहणी केली असता गंभीर जुटी आढळल्या. तपास अहवालानुसार मिक्सिंग प्लांट झाकलेला

नसल्याने मोठ्या प्रमाणात धूळ उडत होती. तसेच साठवण व कार्यक्षेत्रात पाणी शिंपडण्याची कोणतीही सोय नव्हती.

नियमानुसार ३० फूट उंच बॅरिकेडपेवजी फक्त १० फूट टिनची भिंत उभारण्यात आली होती. तसेच ट्रान्झिट मिक्सर वाहनांसाठी टायर वॉशिंग सुविधा नव्हती आणि ना हि सांडपाण्याचे योग्य व्यवस्थापन (कॉंक्रीट पिट) उपलब्ध होते. त्याचसोबत वायू गुणवत्तेचे निरीक्षण यंत्र देखील सर्व्हरशी जोडलेले नव्हते. या सर्व जुटीमुळे परिसरात धूळ आणि वायूप्रदूषण वाढून नागरिकांना गंभीर आरोग्य धोका निर्माण झाल्याचे अहवालात नमूद करण्यात आले आहे. मिरा

सरन्यायाधीशांचे कोर्ट दाखवत डिजिटल अरेस्ट नाशकात दोन वृद्धांना तब्बल ६.७५ कोटींना चुना

■नाशिक। प्रतिनिधी,

आर्थिक गैरव्यवहार आणि अश्लील फोटो व्हायरल झाल्याचे सांगत डिजिटल अरेस्ट करत दोन ज्येष्ठ नागरिकांकडून तब्बल ६.७५ कोटी रुपये उकळल्याची धक्कादायक घटना शहरात उघडकीस आली आहे. यापैकी एकाला सहा कोटींना तर दुसऱ्याला ७२ लाखांचा चुना आल्याने खळबळ उडाली आहे. यामधील गंभीर बाब म्हणजे सरन्यायाधीश भूषण गवई यांच्या कोर्टात ऑनलाइन हजर करत असल्याचे भासवण्यात आले.

प्राप्त माहितीनुसार, पहिल्या घटनेत गंगापूर रोड परिसरात राहणाऱ्या एका वृद्धाला व्हिडीओ काढला आला. त्याच्या सिमकार्डच्या माध्यमातून अश्लील फोटो, व्हिडीओ व्हायरल झाल्याचे त्यास सांगण्यात आले. शिवाय, या मुद्द्यावर त्यास सर्वोच्च न्यायालयात हजर करण्यात येणार असल्याचे धमकावण्यात आल्याने वृद्ध व्यक्ती घाबरली. त्या परिस्थितीचा फायदा उचलून त्याला सहा कोटी रुपये ट्रान्सफर करायला भाग पाडले. दुसऱ्या घटनेत तुमच्या आधारकार्डवरून

पुण्यात कीबोर्ड दुरुस्त करण्याच्या बहाण्याने विद्यार्थिनीच्या डेस्ककडे जाऊन चुकीचा स्पर्श

■पुणे। प्रतिनिधी,

पुणे शिक्षणाचं माहेर घर मानलं जातं. पण याच शिक्षणाच्या माहेरघरात शिक्षणासाठी येणाऱ्या विद्यार्थिनी खरंच सुरक्षित आहेत का? असा प्रश्न आता उपस्थित होतोय. त्यामागे कारणही तसंच आहे. पुण्यात गुन्हेगारीच्या घटना एकीकडे प्रचंड वाढलेल्या आहेत. काही दिवसांपूर्वी सणासुदीच्या काळात टोळी युद्धाचा भडका उडालेला बघायला मिळाला होता. त्यानंतर गुंड निलेश घाववळच्या टोळीतील आरोपींनी दोन सर्वसामान्य नागरिकांवर जीवघेणा हल्ला केल्याचा प्रकार समोर आला होता. हेही

असे की थोडे आता एका महाविद्यालयात टेक्निशियनकडून विद्यार्थिनीचा विनयभंग झाल्याचा संतापजनक प्रकार समोर आला आहे. त्यामुळे पुण्यात अराजकतेचं कृत्य करणाऱ्यांना कोणतही भय राहिलेलं नाही का? असा प्रश्न उपस्थित होतोय.

विशेष म्हणजे शिक्षणाच्या माहेरघरात विद्यार्थिनी कॉलेज प्रशासनाकडून सुरक्षित आहेत का? असा प्रश्न आहे. एकीकडे वाढती प्रेमी युगलांची संख्या पाहत विविध प्रकार घडतानाच्या घटना समोर येत असतातच. मात्र या शिक्षणाच्या माहेरघरात विद्यार्थ्यांना सुरक्षा देण्याचं काम हे त्या प्रशासनाचा असतो.

पण असं असलं तरी कुपनच शेत खात असल्याचा प्रकार समोर आला आहे. कॉलेजच्या प्रशासनात असलेल्या एका इसमाकडूनच विद्यार्थिनीचा विनयभंग झाल्याचा संतापजनक प्रकार समोर आला आहे.

नेमकं काय घडलं?

पुण्यात एका नामांकित महाविद्यालयात प्रॅक्टिकल दरम्यान कॉलेजच्या टेक्निशियनकडून विद्यार्थिनीचा विनयभंग झाल्याची धक्कादायक घटना उघडकीस आली आहे. या प्रकरणात अबादास वैद्य असे आरोपीचे नाव आहे. त्याच्यावर भा.दं.सं. ३१७/२०२५ बीएनएस अंतर्गत विनयभंगाचा गुन्हा पर्वती पोलीस ठाण्यात दाखल करण्यात आला आहे. मिळालेल्या माहितीनुसार, आरोपी वैद्य हा कॉलेजमध्ये टेक्निशियन म्हणून कार्यरत होता. घटनेच्या वेळी कॉम्प्युटर लॅबमध्ये दोन विद्यार्थिनी प्रॅक्टिकल देत होत्या. त्यावेळी आरोपीने कीबोर्ड दुरुस्त करण्याच्या बहाण्याने पीडित विद्यार्थिनींच्या डेस्ककडे जाऊन तिच्या अंगाला अनुचित स्पर्श केला. हा प्रकार पाहून तिची सोबत असलेली नैप्रीय घाबरून क्लासरूमच्या बाहेर धावली आणि मदतीसाठी आरडाओरडा केला. घटनेनंतर पीडित विद्यार्थिनीने हा प्रकार कॉलेज प्रशासनाला तसेच आपल्या पालकांनाही सांगितला. त्यानंतर पोलिसांकडे तक्रार दाखल करण्यात आली असून आरोपीवर गुन्हा नोंदवण्यात आला आहे. दरम्यान, गुन्हा दाखल झाल्यानंतरही कॉलेज प्रशासनाने आरोपीविरोधात कोणतीही कारवाई केलेली नाही. अबादास वैद्य हा अद्याप कॉलेजमध्ये संगणक विभागात काम पाहत असल्याची माहिती समोर आली आहे. या घटनेमुळे विद्यार्थ्यांमध्ये आणि पालकांमध्ये तीव्र संताप व्यक्त होत आहे. महाविद्यालय परिसरात विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षिततेबाबत प्रशासनाची भूमिका आणि जबाबदारीवर गंभीर प्रश्न उपस्थित झाले आहेत.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिंटिंग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रीयल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रीयल इस्टेटच्या बाजुला, गेट नं. २, गोरेगाव (पुर्व) मुंबई ४०००६३ (महाराष्ट्र) , येथे छापून रुम नं. १०३, कुणाल कुटीर बी बिल्डींग, नवघर रोड, हनुमान मदिराजवळ, भाईंदर (पुर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहिल, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षच्या आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या /लेख / जाहिराती यांची जबाबदारी संबंधीत वार्ताहर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी यांच्यावर राहिल.) भ्रमणध्वनी - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021 @gmail.com

Printed , Published and Owned by **Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik**. Printed at **SOMANI PRINTING PRESS**, OFFICE - Gala No. 4, Near N.K. Industrial Estate, Near Pravasi IndustrialEstate, Gate No.2, Goregaon (E), Mumbai 400 063, Maharashtra, Published at Room No. 103, Kunal Kutir, B Building , Navghar Road, Near Hanuman Mandir, Bhayander (East) Dist - Thane, PinCode 401 105, Maharashtra. Editor : Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik, Mo.7400001474, Email Id : marathiekikaran2021@gmail.com

अतिवृष्टीग्रस्त शेतकऱ्यांना दिलासा! खचलेल्या, बुजलेल्या विहिरींच्या दुरुस्तीसाठी राज्य सरकारकडून मिळणार ३० हजारांपर्यंत अर्थसहाय्य

■मुंबई। प्रतिनिधी,

खरीप हंगामात राज्यातील विविध जिल्ह्यांमध्ये झालेल्या अतिवृष्टी आणि पूरस्थितीमुळे खचलेल्या तसेच गाळाने बुजलेल्या सिंचन विहिरींच्या दुरुस्तीसाठी कमाल ३० हजार रुपयांचे अर्थसहाय्य देण्याचा महत्त्वपूर्ण शासन निर्णय राज्य सरकारने घेतला आहे. विहिरीच्या दुरुस्तीसाठी त्वरित अर्ज करा, असे आवाहन राज्य सरकारने नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना केले आहे. दरम्यान, दुरुस्त झालेल्या विहिरींचे जिओ टॅगिंग करणे बंधनकारक असणार आहे.

नियोजन विभागाने (रोहयो प्रभाग) घेतलेल्या या निर्णयानुसार, पूरस्थितीमुळे नुकसान झालेल्या आणि ज्या विहिरींचे पंचनामे झाले आहेत, त्यांच्या दुरुस्तीसाठी ही योजना लागू असेल. दुरुस्तीच्या कामासाठी येणारा प्रत्यक्ष खर्च किंवा प्रति विहीर कमाल ३० हजार रुपये यापैकी जी रक्कम कमी असेल, तेवढे अर्थसहाय्य शेतकऱ्याला मिळणार आहे.

या योजनेचा लाभ घेण्यासाठी संबंधित शेतकऱ्यांनी गट विकास अधिकारी यांच्याकडे तातडीने लेखी अर्ज करणे अनिवार्य आहे. अर्जासोबत विहिरीची नोंद असलेला सातबारा जोडणे बंधनकारक आहे.

आगाऊ मदत मिळणार!

शेतकऱ्याला दुरुस्तीचे काम त्वरित सुरू करता यावे, यासाठी एक मोठा निर्णय घेण्यात आला आहे. पात्र लाभार्थ्यास अनुज्ञेय असलेल्या अंदाजपत्रकीय खर्चाच्या ५० टक्के रक्कम (कमाल १५ हजारांपर्यंत) आगाऊ स्वरूपात उपलब्ध करून दिली जाईल. उर्वरित ५० टक्के रक्कम काम पूर्ण झाल्यानंतर आणि कृषि सहायक व तांत्रिक अधिकारी यांच्या संयुक्त मोजमापाद्वारे कामाची खात्री झाल्यावर शेतकऱ्याला वितरीत केली जाईल.

सेक्स रॅकेटप्रकरणी महिलेस अटक... ३ तरुणींची सुटका

■मुंबई। प्रतिनिधी,

ऑनलाईन चालणाऱ्या सेक्स रॅकेटप्रकरणी एका महिलेस पंतनगर पोलिसांनी अटक करून तिच्या तावडीतून तीन तरुणींची सुटका केली. या तरुणींच्या चौकशीत अटक महिला ऑनलाईन सेक्स रॅकेट चालवत असल्याचे उघडकीस आले आहे. त्यामुळे रिया नावाच्या या महिलेविरुद्ध पोलिसांनी भारतीय न्याय सहितेसह पिटा कलमांतर्गत गुन्हा दाखल केला आहे. याच गुन्ह्यांत ती सध्या पोलीस कोठडीत आहे तर तिन्ही मुलींना मानखुर्दच्या महिला सुधारगृहात पाठविण्यात आले. अंबरनाथ येथे राहणारी रिया ही काही ग्राहकांना तिच्या संपर्कातील तरुणींना वेश्याव्यवसायासाठी प्रवृत्त करून त्यांना ग्राहकासोबत विविध हॉटेलमध्ये पाठवत असल्याची माहिती पोलिसांना मिळाली होती. या माहितीनंतर पोलिसांनी एका बोगस ग्राहकाच्या मदतीने त्याची शहानिशा केली होती. या बोगस ग्राहकाने रियाशी संपर्क साधून तिच्या मोबाईलवर सर्व आर्थिक व्यवहार करून तिला तरुणींना घेऊन घाटकोपर येथे येण्यास सांगितले होते.

ठारल्याप्रमाणे शनिवारी दुपारी तीन वाजता रिया ही तीन तरुणींसोबत घाटकोपरच्या एका हॉटेलमध्ये आली होती. यावेळी त्यांच्यात आर्थिक व्यवहार सुरू असताना पोलिसांनी

कोयता हातात घेऊन रील बनवणारे अटकेत नाशकात लासलगाव पोलिसांची मोठी कारवाई

■लासलगाव। प्रतिनिधी,

नाशिक जिल्ह्यात कायद्याचे बालेकिल्ले ठरत लासलगाव पोलिसांनी विंचूर परिसरात हातात कोयता घेऊन रील बनवून दहशत माजवणाऱ्या टवाळखोरांचा ताबा घेतला आहे. या कारवाईस नाशिक ग्रामीण पोलीस अधीक्षक बाळासाहेब पाटील यांच्या मार्गदर्शनाखाली पथकाने केले. या कारवाईमुळे सर्वत्र कौतुक होत आहे.

पोलिस सूत्रांनुसार, सामान्य टोंगोरे, खांद टोंगोरे, विजय बोंबले, दीपक वाघमारे (रा. उमराळे), समीर जाधव (रा. सोनगाव) या टोळक्यांनी विंचूर परिसरात रील बनवत दहशत पसरवण्याचा प्रयत्न केला होता.

माहिती मिळताच नाशिक ग्रामीण पोलीस अधीक्षक बाळासाहेब पाटील यांनी सुशांत मरकड,

जालिंदर खराटे, सचिन पिंगळ, मंगेश गोसावी आणि लासलगावचे सहाय्यक पोलीस निरीक्षक भास्कर शिंदे यांच्यासह पथक ताब्यात घेऊन टवाळखोरांना कारवाईस अधीन केले. याप्रकरणी लासलगाव पोलीस ठाण्यात गुन्हा नोंद करण्यात आला आहे.